

18

Caiguda de la [z] a rosejar

(ALDC, I, 55. Rosegar un os)

Hem vist la notable estabilitat de la -[z]- en català (vg. mapes 16 i 17). Hi havia l' excepció de *camisa*, esdevingut *camia* a les Balears, probablement per causes externes, i ara veiem el cas de *rosegar* (< llat. vg. *ROSCARE, format sobre *rosus*, particípi del verb RODERE, que va donar en cat. antic *roure*), canviat a *roegar*, variant pròpia de Mallorca i Menorca, del rossellonès i de parlars pirenencs occidentals. Deu haver afavorit aquesta pèrdua una dissimilació amb la vibrant inicial, com ha passat amb *rosada* > *roada*, *rosella* > *roella*, *rasor* > *raor*, *resina* > *reïna*, *reina*,

nosaltres > *noltros*, *naltres*, *susara* > *suara*; també caldria tenir en compte la situació de la sibilant abans de l'accent.

Altres noms per a aquest concepte: *ratar*, derivat de *rata*; *raure* i *rader* (< RADERE) ‘afaitar, polir’; *rostar* ‘escurar [un os]’, derivat de *rosta* (deverbal de *rostir*), perquè inicialment es feia “amb els bocins que queden del pa rostit amb llard” (Coromines); *desgrunar*, de *engrunar* per canvi de prefix; i els aproximatius *trencar*, *cruixir*.

